

L'escriptor i filòsof va ser l'home de confiança de l'alcalde Maragall en el disseny de les polítiques culturals de Barcelona durant els anys vuitanta i noranta

Mor Josep Subirós

M. Palau
BARCELONA

Josep Subirós, escriptor, filòsof i un dels principals ideòlegs del model cultural de Barcelona als anys vuitanta i noranta, va morir, ahir, als 69 anys a Torroella de Montgrí.

Home de confiança de l'alcalde Pasqual Maragall, va tirar endavant alguns dels grans reptes de la política cultural en el moment en què estava tot per fer i els nous temps exigien que es fessin amb celeritat. Va ser el cervell d'institucions de capçalera i de grans exposicions i esdeveniments de projecció internacional de la ciutat. D'alguns d'aquests projectes, en va acabar sortint ben escaldat per diversos enfrontaments i conflictes, però la seva manera d'entendre i de fer les coses es va fer notar sempre.

Nascut a Figueres el 1947, Subirós, llicenciat en Filosofia i Lletres per la Universitat de Barcelona (UB), era un intel·lectual de primera magnitud. Feia temps que la malaltia que patia l'havia allunyat del primer pla en què sempre havia estat. L'última iniciativa en què es va implicar va ser, fa cinc anys, la coordinació del llibre *Ser immigrant a Catalunya. El testimoni de vint-i-dos protagonistes*, un encàrrec que li va fer el

Josep Subirós, home fort de la cultura barcelonina dels anys vuitanta i noranta, tenia 69 anys ■ GABRIEL MASSANA

CCCB. La diversitat cultural i el seu veritable encaix en la societat era un dels seus temes predilectes, i un dels que més el preocupava.

Abans d'entrar a jugar en el terreny de la gestió política com a home fort dels cercles del PSC (ja en

el franquisme, les seves posicions ideològiques en les esquerres van ser clares), va forjar el seu currículum en el món acadèmic, primer com a professor de filosofia a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), entre el 1972 i el 1982, i després com a

convitat a prestigioses universitats de fora.

Cridat per Pasqual Maragall, va exercir, successivament, els càrrecs de coordinador de cultura de l'Ajuntament de Barcelona, de conseller delegat de l'Olimpíada Cultural i d'assessor de l'alcalde per a

afers culturals. Durant aquest període (tens, controvertit, amb un Subirós sortint sovint per la porta del darrere), va promoure projectes com ara l'encàrrec de la cúpula del Mercat de les Flors a Miquel Barceló i la constitució dels consorcis del CCCB (que va di-

rigir dos anys, prèviament al nomenament de Josep Ramoneda) i del Macba.

Un cop va haver abandonat la gestió política, es va lliurar a la producció literària, a més d'altres activitats com ara el comissariat d'exposicions. Tot i que, d'entrada, el seu món propi era el de l'assaig (*Mites i raons de la modernitat*,

Intel·lectual de solidesa cultural, el 1996 va rebre el premi Josep Pla per 'Cita a Tombuctú'

tat, L'esquerra i la qüestió nacional i altres paradoxes...), va debutar com a narrador amb *Full de dames*, el 1992. Un any després, *La rosa del desert* feia aflorar una de les seves passions, l'Àfrica, que es coneixia com el palmell de la mà. Del Magreb va saltar a Mali. I amb premi. El 1996, va rebre el Josep Pla per *Cita a Tombuctú*. Tardaria, però, deu anys a tornar a escriure una nova novel·la: *Ara sé que és ella*, en què esbossava una Barcelona futurista desdibuixada per les seves contradiccions i manca d'esperit crític. ■

Críticacinema

Àngel Quintana

Pedagogia sobre la cacera de bruixes

Trumbo: la lista negra de Hollywood

Director: Jay Roach
Intèrprets: Bryan Cranston, Diane Lane, Helen Mirren, John Goodman, Elle Fanning
EUA, 2015

Fa uns mesos, va estrenar-se *Life* d'Anton Corbijn, una pel·lícula sobre la creació de la icò-

na James Dean, que funcionava, però tenia un problema: l'actor que feia de Dean no era creïble perquè ningú no podia substituir el personatge principal. Dalton Trumbo no és tan conegut com James Dean i és cert que Bryan Cranston –recuperat de *Breaking Bad*– fa una brillant composició, però resulta

diffícil veure uns actors fent de John Wayne o Kirk Douglas.

Això converteix aquesta pel·lícula en una falla impossible sobre el Hollywood clàssic. La gràcia de l'aposta signada per Jay Roach radica en com proposa una pedagogia sobre el guionista que va ser proscrit per culpa de la ca-

cerca de bruixes i que va haver d'amagar la seva identitat sense poder signar els seus propis guions. Dalton Trumbo va passar de ser el guionista més ben pagat pels estudis a convertir-se en un espectre d'ell mateix condemnat a viure en la clandestinitat i que fins a *Espàrtac* de Stanley Kubrick no va po-

der signar les pel·lícules amb el seu nom. Jay Roach fa una pel·lícula simple que pot servir per explicar als joves espectadors què va ser la cacera de bruixes, però no va gaire més lluny de les seves nobles intencions. *Trumbo* no té ni la subtileza que tenia *La tapadera*, de Martin Ritt –en què

Woody Allen era el fals guionista que tapava un guionista autèntic–, ni *Caza de bruixes*, d'Irwin Winkler. La posada en escena és vella. L'element que salva la pel·lícula és el treball que Bryan Cranston fa per configurar i donar forma al personatge del guionista proscrit. Ell acaba sent la raó essencial de l'èxit.